

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Közzététel
Feltétel
Közvetítés
Egy óra

10 frt — kr.
5 " " "
2 " " "
1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Helyesbítéses péntek sorát 5 kr. Nagybírói társaság
Hirdetéseik alk. szerint jutányos áron vevetnek fel. Helyesbítéses
den külön beiktatásért 30 kr.

A kvóta.

Írta: **Kossuth Ferencz.**

Vajon érdekel valakit a [kvóta szé-
les ez országban?

Foglalkozik az ország népe azzal,
hogy ezentúl mennyit fog fizetni?

A napilapok néha írják róla, de
mert a napi események árjával kell usz-
niok, csak néha-néha jelenik meg e fe-
kele pont a lapok élén.

Az egész ország alszik a kérdés
felett; mely álomba szenderült, mintha
nem is a magyar adózó vállaira esnék
az új milliommok fizetésének terhe!

A közérdeklődés és közszellem oly
mérvű zsibbadtságát, mint most van,
nem látták a legöregebb emberek sem;
de ezeknek atyáik sem; vissza kell la-
pozni Mária Terézia koráig a történelem
könyvében, hogy ehhez hasonló zsib-
badtságot találjunk.

Hová fog ez vezetni? Csak az Isten
a megmondhatója; a honfi ész megáll
és megdöbbenve mérlegeli az eshetősé-
geket.

Akárhova tekintünk, mindenütt csak
közönyt és tespedést látunk; semmi
sem képes lekötni a közérdeklődést.
Olyanná lett az egész ország, mint egy
kiélt, egy idő előtt megöregedett világfi.

A vám- és kereskedelmi új szövet-
kezés a küszöbön van; az ország egy-
néhány részéről érkeznek felhívások a

függetlenségi és 48-as párt, és jelez-
nek népgyűléseket; kéri a párttagok
megjelenését; de e jelenségek szörvá-
nyosak; a kérdésben nincs hangulat.

Drágán, igen drágán fogja az egy-
kedvűséget megfizetni az ország!

Még csak nem is nehezíthetünk
az osztrákokra, ha kizsarolnak; a szent-
teknek is maguk felé hajlik a kezük,
nát még az osztrákoknak! Nekik élet-
kérdés a rajtuk való élőködés és mint-
hogy mi nem bánjuk, békében, egykedvűen
tűrjük, miért ne élőködnének?

Meg lesz tehát a vámszövetség ki-
lencz vagy tíz évre ismét; mindig szo-
rosabbra és szorosabbra húzódnak a
kötelek; melyek ez anyagi században,
az anyagi téren összekötik hazánkat az
idegen, kapzsi, méltányosságot nem ismerő,
zsarnokoskodni mindig kész, min-
ket gyűlölni soha meg nem szünő Ausz-
triához.

Lassankint úgy összeszővődik a két
ország anyagi élete, úgy összenő anya-
gilag a két test, hogy majd többé elvá-
lasztani nem fog lehetni.

Harmincz év előtt könnyű lett volna;
husz év előtt már nehezebb; tíz év előtt
még nehezebb; ma már nagyon nehéz;
tíz év múlva már lehetetlen lesz.

A beteg a műtét már nem lesz
végrehajtható; belehal a beteg így is,
ugy is; a műtét folytán és a műtét nél-
kül is.

Ez a sorsunk; ez a jövőnk; és
egy ezredéves itt lakás után annyira
megtartottuk keleti jellegünket, hogy
egykedvűen tűrjük sorsunkat, mint a
fatalisták, nem küzdünk ellene, a ki
küzdött, mind elbukott; a ki nem küz-
dött, sokszor élőködött addig, míg lehe-
tett, fogja is tenni, még a míg lehet,
addig, míg eljön az általános anyagi
összeomlás.

Ki ne látná a borzalmasan szomorú
képet? Ki ne tudná, hogy a birtokos
osztály mind tönkre megy és nagy része
már tönkre ment, csakis a nagy latifun-
diumok urai állnak!

Hogy is ne tudnánk ezt, ha meg-
gondoljuk, hogy az állami és magánadós-
ságok Magyarország földjének egész tö-
keértéke négy ötödrészére rugnak.

Máshol az ipar segít a földmívelé-
sen; nálunk az ipar gyermek, és mégis
mérkőznie kell az izmos, érett osztrák
iparral.

A nép, mely gyarapodott felszaba-
dulása után, most szinte szegényedik.

Csak az utolsó állítástomat kell bi-
zonyítanom, mert a kis- és középbirtokos
pusztulását mindenki elismeri:

Magyarországon van mindössz-
1,108.993 ugynevezett törpe birtok, va-
gyis öt holdig terjedő birtok, és ez ké-
pezi a nép birtokát.

E birtok viszonyainak kimutatására
idézek dr. Ecsery Lajos egy igen érde-

Fazekas Mihály és Lúdas [Matyi.*]

— A «Debreczen» eredeti tárczája —

Írta: **Kardos Albert.**

Debreczen irodalmi ünnepét ül. A Csok-
onai-kör, a vidék egyik legtevékenyebb
irodalmi társasága rendezti, midőn díszes em-
lékablával jelöli meg **F a z e k a s M i h á l y**nak,
a **L u d a s M a t y i** szerzőjének lakóházát,
illetve e ház helyén épült u. n. baokpalotát.

A múlt század végén és a jelen század
elején ujjászülető irodalmunkból nem emel-
kedik magasra Fazekas Mihály, de azért
irodalomtörténetünk sohasem feledkezett meg
az ő figyelemreméltó tehetségéről és buzgón
teljesített munkásságáról. Meg is érdemelte az
elismerő megemlékezést nemcsak mint ügyes
fordító, mint jó verselő, nemcsak mint az
első magyar tudományos füveszkönyv társ-
szerzője, hanem mint Debreczen irodalmi
életének előbb munkás részese, majd Földi
és Csokonai halála után irányító vezetője.
Nevét azonban a nagy közönség számára nem
ezen érdemei tartották fenn; hogy nevét ma
is emlegetjük, azt annak a név nélkül megje-
lent kis albeszélésének köszönheti, mely elő-
ször 1815-ben Bécsben látott napvilágot s
pedig az ő tudta és beleegyezése nélkül s a
melyet másodszer 1817-ben ő maga adott ki,

*] E cikket a Csokonai kör holnapi ünnepé
alkalmából közöljük s reá külön is felhívjuk t. olvas-
óink figyelmét.

ugyancsak Bécsben, de még akkor is csak
F. M. jeggyel el látva. E kis munka címe:
L u d a s M a t y i. Egy eredeti magyar
regé négy levonásban.

Ludas Matyi neve s alakja sokkal ismer-
tebb és népszerűbb, mint alkotójaé, Fazekas
Mihályé. Ludas Matyi neve belekerült a ma-
gyar nyelv közmondásaiba; (Háromszor
veri azt kenden Ludas Matyi
vissza) személye ott el a magyar nép tipi-
kussá vált alakjai, az Argirus királyfiak, a
Peleskei nótáriusok, a Rontó Pálók, a Toldik
stb. között. Ludas Matyi nevet és alakját
jól ismeri még az is, a ki Fazekas Mihályról
sohasem hallott, sőt még a ki a Fazekas mű-
vét színeről sem látta, ismertté tette már a
század első felében a ponyva s a közmondás.
Minek köszönheti Ludas Matyi ez oly hirtelen
szerzett és oly általánossá lett kedveltségét?
Azt hisszük, magyarázatát könnyű megtalálni.
Ludas Matyi azok közé a költőt és költői
személyek közé tartozik, akiket a nép a
maga képére teremtett, a kikre ráruházta a
maga természetes esztét és paraszt felfogását,
bátorságát és leleményességét azonfelül még
kedves humorát is és a kiket aztán így el-
kedves humorát is és a kiket aztán így el-
látva, elbocsátott, hogy a nép ez egyszerű fia
járjanak túl a műveltek eszén és tudományán
tegyek csuffa az előkelők hatalmát és erejét.
Abból a nagy seregből való, mely már száza-
dok, sőt talán ezredek óta küzd a költészetben
a nép és elnyomottak nevében a felsőbb és
zsarnokoskodó osztályok ellen, a melynek leg

hiresebb képviselői Markalf, ki Salamon király
bölcességén is kifog, Till Eulenspiegel,
a ki mindenkit megtrefál, a spanyol picaro,
a német sehelyregények hősei, a kik
természetes eszükkel mind többre mennek,
mint a tanultak az ő tudományukkal, a Gva-
dányi Rontó Pálja, a magyar népmese
okos leányai és legényei stb.

De nemcsak ily általános demokrata szel-
lem szerzte Ludas Matyinak a nagy népsze-
rűsége, van benne határozottabb célzatosság is.
Ludas Matyi a magyar szabadelvű refor-
moknak is egyik igen korai és bátor szószó-
lója.

Sőt a magyar költészetben ő az első
azok sorában, a kik a jobbagység emberi jo-
gait hangoztatják a földesurak mindenhatósá-
gával szemben. Korábban szólt fel, még mint
a B a n k b a n T i b o r c z a is, (Katonai József)
és tulajdonképen az ő nyomán járnak S t i b o r
v a j d a n a k p a r a s z t j a (Kistaludy Károly)
A f a l u j e g y z ő j e n e k V i o l a j a (Eötvös
József), a V a j d a P é t e r idegen földre he-
lyezett elnyomottai és páriái, sőt Petőfinék
szabadságot és egyenlőséget követelő hősei,
Szilaj Pistája és Apostola. Mentől jobban meg-
gyökereztek a reformpolitika eszméi, mentől
inkább meggyőzte a kort Széchenyi, Deák és
Kossuth a földesuri jogok megszüntetésének,
a jobbagység felszabadításának elodázhatatlan
szükségéről, annál ismertebb, annál kedvel-
tebb lett Ludas Matyi a magyar nép szemé-
ben és szívében.

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

kes munkájából »Az alföldi munkáskérdés és a mezőgazdasági válság« egy konkrét példát. A szentesi első osztályu nyomási földeket, melyek $1^{900}/_{1000}$ hold terjedelműek. Ezeknek kataszteri tiszta jövedelme 19 frt 60 kr; a kinek ilyen birtoka van, következő adókat fizet: egyenes állami adó 5 frt, általános jövedelmi pótdadó 1 frt 50 kr, községi adó 3 frt 90 kr, utadó 1 frt 50 kr, egyházi adó 72 kr, artéri adó 2 frt 80 kr, II-od osztályu kereseti adó a családfő és egy fiu után 3 frt, ennek községi adója 2 frt 67 kr, községi közmunka 20 kr, párbér 4 frt 55 kr. Összesen 25 frt 84 krajczár.

Ily viszonyok közt a parasztember is tönkre megy.

De hiába hirdetjük ezt mi, a függetlenségi párt, hiába teljesítjük a kötelességünket az osztrák követelésekkel szemben, hogy kimutassuk a kvótá-emelés lehetetlenségét és a vám- és kereskedelmi politika alapos változtatásának szükségét.

Huzafias iparkodásunkra vagy nem felelnek, vagy adatainkat pár szóval elütik, vagy igyekeznek nevetséges színben tüntetni fel.

A vakok! nem látják, hogy a ki az ország szegénységét hirdeti, nemcsak igazat mond, szent igazat, de kötelességét teljesíti a mai viszonyok közt.

Minden azonban az elaltatásra czéloz; aludj magyar! mert hiszen örökös kormányod, a mely még a 48-as félszázados ünneplésből is 67-es ünneplést tudott faragni és ráütteté a királyi szó pecsétjét e faragványra.

Örökös a kormány tehát mélyen aludhatsz én magyarom! Hisz megszoktad, hogy a kormány mindenható veled szemben, mikép hihetnéd tehát azt, hogy e mindenható kormány nem más, mint gyenge szalmaszál a »bécsi kéz« erejéhez mérten, mely megragadja az álvó magyart üstökénél, és belerántja

De nemcsak e kettős célzatosság biztosította L u d a s Matyi népszerűségét. A tendenciózus irodalmi termékek a legnagyobb hatással vannak a maguk korára és kőrére, de leg hamarabb avulnak is el. Ha Fazekas Mihály kis elbeszélést maig is szívesen olvasnak, ha az irodalomtörténet folyton foglalkozik vele, akkor melyebb költői értékek kell benne rejlesse.

S valóban ez az abszolút érték könnyen meg is található mindjárt a cselekvényében. Ki ne ismerne a Ludas Matyi meséjét? Mindnyájan tudjuk, hogy Ludas Matyi egy falusi suhanecz, aki egyszer egy farka ludat hajt a döbrögi vásárra; Döbröginek, a helység zsarnok földes urának szemé szur Matyi hatyke magartatása, egyszersmind szemet vet a ludjaira, melyeket erőszakkal elvétel tőle, áruk fejében pedig megcsapatja a legényt. Matyi boszu fogadást tesz ez ismeretes szavakkal:

»Háromszor veri ezt kenden Ludas Matyi vissza le Fogadást meg is állja; elsőször ács képében csalja ki Döbrögit épületfat valózatni az erdőre és ott félhoitra veri; Döbrögi meg az ágyat nyomja ez ütlegok miatt, mikor Matyi, mint feleser jelentkezik nála es lerója tartozása második részét; Döbrözi ettől fogva hajdukkal őriztetni magát, de Matyi egy ál Ludas Matyi után futamítja a hajdukat és a magára maradó földes urat harmadszor is irgalmatlanul elpáholja.

az új örvénybe, mely lábai alatt kering, és a melyből nincs menekvése.

Uj szövetség, uj kvóta! Vajjon érdekel e szövetség és e kvóta valakit széles ez országban?

Egy-két szórványos hang elhangzik a közöny sivatagján, de mindennek vége.

Valóban keleti nép vagyunk!

A képviselőház ülése.

A lelkészi jövedelmek kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot vette tegnap tárgyalás alá a képviselőház. T u b a Janos előadói beszéde után W l a s s i c s Gyula kultusz-miniszter állott fel szólásra, hogy a kormány álláspontját a kongrua javaslat körül megvilágítsa.

A törvényjavaslat alapelveit fejtegetve igyekezett volna bebizonyítani, hogy az nem tér el azon hagyományos egyházpolitikától, melynek alapja az 1848-iki törvényekbe gyökerezik, sőt egyenesen annak kifolyása. — Sőt még arról is szeretne volna a Hazát meggyőzni, hogy az egyház hatáskörét lelkészeivel szemben a javaslatot nem kisebbiti!

Hogy az összes felekezetek kongrua-rendezése egyazon szabályozással történik, ennek magyarázatául a miniszter az egyenlőségre apellált s azt fejtegette, hogy itt nem az államnak az illető egyházakkal szemben való jogviszonyáról, hanem csupán egyes, anyagi szükséggel küzdő lelkészek részére, a létminimum biztosításáról van szó. Eppen azért a javaslat által nyújtott segélyt a kormány nem tekinti az egyházak végkiegítésének, a mi kifejezést nyer részint a javaslat egy új szakaszában, részint abban a tényben, hogy az eddigi budgetbeli segélyek, melyek az egyházak egyetemét illettik, ezután sem fognak elmaradni. Hosszabbban foglalkozott még a miniszter ama kifogásokkal, melyeket a miniszternek a javaslatban kontemplált diskrecionális fejeletmi joga ellen emeltek. »Hiszen csak kell valami eszközzel bírunk a néhai államellenes üzelmek megtorlására, — kiáltott fel a miniszter.

Bölcs megjegyzése élénk tetszéssel találkozott pártja részéről. Mennyi előrelátás világlik ki szavaiból. »Magyarország rendőr állam« — mondotta volt az amerikai konzul egy ízben. Felzudulunk érte, pedig lám nagy igazsága volt, hiszen Wlasich még a lelké-

Ex a cselekvény sokkal kerékdedebb, a leleményben, sokkal több az adomaszerű, a bosszualásban sokkal erősebben nyilvánul a nép eszejárása, mint sem Fazekas műve elne arulna a népköltészetből, már akár a magyartól, akár az idegentől vett hatást. S a kik a Ludas Matyi tárgyaról úgy gondolkoztak, többek közt magam is a Beöthy Zsolt szerkesztette képes irodalomtörténetben (II. k. 94 l.), azoknak az újabb kutatások ugyan csak igazságot szolgáltatnak. Mert ima kitűnt, hogy Fazekas Mihály elbeszélése nemzetközi tárgyat foglal magában. Olyan tárgyat, mely megtalálható messze északon, a norvég népmesékben és lent délen, olasz, spanyol és francia elbeszélésekben, sőt a melynek irodalmi feldolgozása is meg van egy XIII. századi verses fabliauból és egy jelen századbeli író Claude Tillier »Mon oncle Benjamin« cz. ismert regényében.

Azonban e mesék és irodalmi termékek csak hasonlítások a mi Ludas Matyinkhoz; teljes megegyezésről szó sem lehet. S itt kezddik Fazekas Mihály érdeme.

Bárhol ismerkedett meg a tárggyal, azt eredetien fogta fel és művészi módon dolgozta ki. Az irodalomtörténeti buvárok által összehordott anyagban nem akadunk egyetlen oly elbeszélésre sem, melynek a cselekvénye oly befejezett, melynek szerkezete oly kifogástalan és a melyben a demokrata célzat oly nyilvánvaló volna, mint a mi Ludas Matyink-

szeket is az állam formális rendőri hatalma alá akarja állítani.

Majd Apponyi gróf szólal föl. Hibáztatja, hogy a kormány, kinek a kongrua rendezésével kultur missziót kellene teljesíteni, nem kvalifikált lelkészek fizetését is rendezzi.

Államsegélyt adni tanulatlan, képeztetlen papoknak, a minők különösen a gör. keletieknek vannak számosan, egyenesen bünyen a kultur misszió ellen.

Végül hat. javaslatot nyújtott be, mely azt kívánja, hogy a javaslat az általa kifejtett elvek alapján való átdolgozás végett utasítsassék vissza a bizottsághoz

Apponyi beszédét minden oldalon nagy figyelemmel hallgatták, T i s z a Kálmán sürün jegyeztetett, tehát valószínűleg feleletre készül.

Nagy meglepetést keltett gróf Bethlen András, ki az egyházi autonomia szempontjából heves támadást intézett — nem csupán a javaslat, hanem a kormány ellen is. »Mi az az állam-ellenes magartatás? tessék definiálni fordult Wlassics fele, ki idegesen fészkelődött székében. Nagy emociót keltett a beszéd vége. »A javaslat olvasásakor — így szölt — eszembe jutott az Ezsau lelkészeiről szóló legenda csak azért merik feltálatni, mert Ezsau — nagyon éhes.« A beszéd a jobboldalon meg tetézte a zavart, melyet Apponyi határozati javaslata okozott.

Beszétek még: Schwikez Henrik a szászok és Zichy Janos gróf a néppárt részéről. Székelyhid város függetlenségi párti képviselője K i s s Albert ma fejt ki nézeteit a kongrua törvényjavaslattal szemben.

Vaskezü miniszterek.

(T.—s.) Ausztriának van egy Bánffyja. Magyarországnak van egy Thun grófja. Oly annyira hasonlít egymásra ennek a két kormányfőnek a működése, hogy bátran fel is cserélhetők őket.

Egy közös fixa ideától megkapva, minden politikai józanságot, közgazdasági tekintet felretéve törnek közös cél felé s ez a kiegyezés.

Hogy az egyik, vagy másik ország érdekével merő ellentétben áll kívánásuk, azzal ők nem törődnek. Mért vaonak a kiegyezésnek pontjai, mik Magyarországra nézve biztos közgazdasági veszedelmet tartalmaznak, de osztrák részről is a leghevesebb ellentállással találkoznak. És mégis dolgoznak Bánffy et Thun megfeszített munkássággal

ban. De van Fazekasnak más es nem kisebb érdeme is.

Az, a melyet művének első kiadója, K e r e k e s Ferencz a későbbi híres debreczeni tanár azonnal fölismeret s előjáró beszédeben ki is fejezett: t. i. a n a g y k ö n n y ű s é g, elmés lelemény, természetli festés s a s o k k ö r m ö n f o n t m a g y a r o s s z ó l á s. — Igen, Ludas Matyink nemcsak alapeszméje népszerű, nemcsak cselekvénye művészen kerék, nemcsak főhőse sikerült jellem, hanem az előadása, nyelve, verselése is megnyerően kedves. Bárhonnan vette is a tárgyat Fazekas Mihály, bármennyire hatott is az eredeti forrás műve tendenciájára, szerkezetére, annyi bizonyos, hogy a külső forma egészen a Fazekas érdeme. A magyar irodalomtörténet pedig nemcsak az érdemeiért, az előadás művészetéért tartozik elismeréssel az egyszerű debreczeni poéta iránt, hanem mert az európai mesekincsnek egy igen értékes darabjával gazdagította költészetünket és mert magyar szellemben es magyaros nyelven kidolgozott művel irodalmi és nemzeti életünk fejlődésében, társadalmi atalakulásunkban egyaránt nyomot hagyott maga után.

S ezért még a magyar politikai történet is halálával emlékeztetik F a z e k a s M i h á l y r ó l e s a z ő L u d a s M a t y i j a r ó l.

azon, hogy kedvencz eszméjüket a két állam, de főképpen Magyarország vesztére, minden törvények ellenére, minden igazság lábballal tiprásával nyelbe üssék.

Osztrák részről már a harmadik miniszterrel tárgyal Bánffy. Badeni és Gauts elhagyták pozíciójukat és ezt siettek is egyes kormányparti lapok Bánffy erejének betudni.

Egészen más okok buktatták el Badenit, Gautst. Bukásokhoz több tisztesség tapad, mint Bánffy fényes működéséhez.

Annak a saemfényvesztő politikának eredményét, mellyel Bánffy szintén kérdőleg dolgozik, melyet tizenhat millió ember fog joggal emlegetni, sulyat megérzi egy egész ország, nem voltak hívei Badeni és Gauts. Mert talán a lelkiismeretnek is van szava ahhoz, mikor a jelleme üres fényű tündökölését ért egy egész ország jövőjét készülni valaki feláldozni.

Azon merev ellenszegülés, mellyel Badeni és Gauts is egész Ausztria részéről találkozott öntudatra térítette őket szereplésük felől és ez eredményezte lemondásukat, mit Bánffy leljournáljai mint a vaskezü miniszterelnök diés munkálkodásának fényes eredményét siettek betudni.

Magyarországon is meg van ez az ellentét, állás a leghatározottabb alakban, kár, hogy Bánffy olyan alakban, mint Badeni és Gauts nem találkozik vele.

Az a számára nézve hatalmas gárda, mely politikai működésében vakon követi, bizonyára nem fog gátat vetni oly irányú működésének sem, mellyel Magyarország jövőjét készülni alásmi.

Szintén önkénytelenül tolul előtérbe egy szó: miért?

Miért kell megkötni egy olyan szerződést, melytől mind a két fél irtózik? A feletet nagyon könnyen megtalálni.

Bánffy állása rendülne meg, ez az egész és még ennek is ő az oka. Elejétől fogva úgy vite működését, hogy azok a körök, melyek számára Magyarország ugyanez a kövér falat volna, tőle egyebet nem is várhatna.

Az egyik vaskezü miniszter már hatalmasan megfelel nevének. Vasmarokkal kapcsolódik abba a székbe, melyet, ha elhagyna, egy egész ország lélegzene fel könnyen, szabadon, mint aki lidércnyomás alól szabadult. Kollegája, Thun gróf, követi példáját. Inkább teheti Ausztria, annyira még sem silylene meg sikeres működésüket, mint szegény Magyarország.

A magyar részről megválasztott kvótábizottság hétfőn tartja első ülését, melyben megalkul. Működésüknek eredménye sőtét rémként fenyegeti az országot.

De működésüket nem fogja siker koronázni. A függetlenségi párt, mely mindenkor készen áll, mikor a haza veszedelméről van szó, ezúttal sem fogja összetett kezekkel nézni ezt a merényletet. Erélyesen, határozottan áll szembe minden ortvamatással és így győznie kell. Győznie kell, mert egy egész ország akaratának impozáns ereje áll háta mögött.

KÜLFÖLD.

A háború küszöbén.

A Spanyolország és Amerika között készülő háború kitörése már csak idő kérdése, amennyiben a washingtoni szenátus már befejezte a vitát, melynek eredménye, hogy míg az alsóház csak felhatalmazza az elnököt a fegyveres intervenczióra, addig a szenátus azt egyenesen kötelességévé teszi. Ez pedig teljesen egyenlő a háborúval, melynek kimenetele felől Európa részéről történelmő határozottabb beavatkozás nélkül alig lehet kétség. A trón Alfonso gyermekkirály alatt elvesztette minden támpontját, ki van szolgáltatva zsákmányul minden önkénynek.

Pedig ma már Spanyolország is elbánnak a felkelőkkel. A Carlísták részéről izgatott nép azonban már követeli a háborút.

Erre vonatkozó legújabb táviratok a következők:

Madrid, apr. 15. (Fabra ügynökségtől.) Havannából érkezett iratok azt bizonyítják, hogy a fölkelés vege felé jár. A fölkelők hajlandók tárgyalásra lépni a béke iránt. Sok fölkelő meghódolt.

Barcelona, apr. 15. (Fabra ügynökségtől.) Tegnap itt hazafias tüntetés volt. Mintegy 3000 ember az Egyesült-Államok konzulátusának háza elé vonult. A tüntetők fűtyöltek és azt kiabálták: »Eljen Spanyolország!« A konzul egy ablak mögül nézte a tüntetést. A tüntetők rendzavarás nélkül oszlottak szét.

Megszáfoltság híreik. A válsághírek ellenében, amelyek Bulgariából az ellenzék sajtó útján a párisi »Temps«-be is eljutottak, illetékes helyről kijelentik, hogy a Sztrojlov miniszterium lemondásáról szóló hírek egytől-egyig légből kapottak. A fejedelem és Sztrojlov valamint a többi miniszterek között minden kérdésre nézve teljes egyetértés van. Sztrojlov miniszterelnök betegségéből teljesen fölépült és az ügyek vezetését ismét átvette.

Színház.

Hadak utja. Veró György »Hadak utja« című látványos színműve került tegnap színpadra. A közönség, mely felig megtöltötte ahazat lelkesen megtapsolta a darabban előforduló jeleneteket, hazafias dalokat, valamint a szereplőket kik közül azonban csak R u b o s Árpád szolgált rá az ovációkra ki a sánta Mihók szerepét sok igazsággal játszotta meg.

Megszáfoltság kombinációk. A »Budapesti Tudósító« fel van hatalmazva, hogy a lapok azon kombinációját, mintha Vécsy báró, József főherceg volt főudvarmestere a magyar királyi operaház intendánsának volna kiszemelve, teljesen alaptalannak jelentse ki.

Madách két ismeretlen darabja. Színpadirodalmi eseményszámba megy, hogy Madách Imrénnek, az ember tragédiája lángeszű szerzőjének irodalmi hagyatékában két kéziratban levő, eddig teljesen ismeretlen darabját fedezték fel. A két darabot a Palágyi fivérek találták meg az elhunyt költő hátramaradt kéziratái közt, melyet a költő fia, Madách Aladár adott nekik át átadásra vegett. — Az egyik darab egy teljesen kész 5 felv. színmű, mely a 40-es években játszik. Tárgyat a megyei életből merítette a költő, aki élesen támadja ebben a darabjában a megyei korrupciót. Ennek a darabnak a címe Csak tréfa! s már azért is erendkívül érdekes, mert az ember tragédiája szerzőjének egyetlen társadalmi tárgyú és prózában írott színműve.

A másik Madách darabnak 2 felv. van meg a költő írásai közt. Címe és a 3-dik felv. hiányzik, de s Palágyi fivérek megállapították, hogy Madách ezzel a darabjával egy izben az akadémiai díjra pályázott s erősen biznak benne, hogy az Akadémia könyvtárában, melyben a pályázatra beküldött darabokat őrzik, megfogják találni Madáchnak ezt a darabját is. Erről az utóbbi darabról érdekes megemlíteni, hogy köse Petőfi.

Színházi műsor:

Vasárnap délután: Trilbyk, bohózat. — Este: Rezervisták, énekes vígjáték. Hétfőn: Kis alamuszi, operett. Kedden: Citerás, operett. Szerdán: Lili. Csütörtökön: Aszalai uram leánya. Pénteken, szombaton, vasárnap: Szép Meluzina, látványosság.

A két Kohn.

— A tárgyaló teremből. —

Az ifjabbik Kohn elegáns-kalucsnikát visel, a mi természetesen fölöslegessé teszi a cipőt. Überezhert is hord, minek fölgüért bársonygallérja elzárja a kilátást az iránt, hódol-e Kohn ur az ingallér népszerű intézménynek? Még egy, divatosan a pad alá helyezett, borzos vedlett ezilinder egész ki az ifjabbik Kohn jellemrajzát.

Kohn II. az idősebbik sokkal szerényebb alak. Olyan ártatlan arccal bámul a világra,

hogy méltan neki ítélhetné valamely jury a rózsafüji díjat.

A két úr szoros közelségben foglalt helyet — muszájból. Léven a vádlottak padja mindössze egy méter és bizonyos számú czen-timéter.

Az elnök előadja a tényállást.

A két vádlott ur egy és ugyanaz napon jelentette föl egymást lopásért.

Kohn I. és Kohn II. azelőtt társak voltak lévén nekik rövid és hosszú áru üzletük hol itt, hol ott. Mialatt az értendő, hogy nevezett két ur vásárokon érvényesítette a velük született kereskedői talentumokat.

Egy napon eltűnt az üzlet. Volt, nincs és nem is lesz.

Hova lett? Kohn I. azt mondta, hogy Kohn II. tudja és Kohn II. ugyanest állította Kohn I. urról.

— Ki van az az eset zárva — kérdi az elnök — hogy esetleg egy harmadik személy kezén vezetett volna el az „üzlet“? Nem nyit-hatta föl a színt önkön kívül senki?

— Kérem tekintetes elnök ur — magyarázza Kohn I. — ahol ott van ez az ember, sohase tessék mást gyanúsítani.

— Hallgasson moga „rongyos“ kölömben „goromba“ leszek.

— Hogy én hallgassak? én? az jó volna magának, de nem fogja elérni.

— Elnök ur — tanácsolja Kohn ur II. a szelid — dobassa ki eztet az embert, nem való ü tisztességes orak közé.

— Hallja, ha nem vona maga csak egy küzünséges ember megkeserülne eztet.

— Ha nem hollgat meglássa, fogadom, az elnök or előtt, verem magat pofon egy . . .

— Elnök ur! én ismerem a törvényt, ha nem tetszik engem megvédelmezni ilyen sér-tegetéssktül én rögtön megyek.

— Barátom, maga fogházur itt van egy jól szelelő portorico vigyázzon, mer elszökik ez a, ez . . .

— Nem szököm, ne féljen, csak elme-gyek, hanem maga itt marad.

— Honnan gondolja?

— Majd meglátja.

— Barátom, maga ukos ember, mondja mért csoknak be engemet, hiszen legjobban tudja, hogy nem én csaklítottam el a port-tékát. —

— Es maga okos ember.

— Nü, hát feleljen.

— En csak halgatok.

— Elnök: Mondják csak Kohnok, nem engednék meg, hogy én kérdezzem önöket? így hamarabb letárgyalhatjuk az ügyet.

— Egy kis törelmet kerünk bíró or, aztán mindjárt, mondja Kohn ur II. Aztán odafordul a társához: tudja mit, ne hallgasson hanem beszéljen, mért csoknak be engem?

— Erre nem felelek, hanem mondja Kohn or, mennyi von a moga lányának, az Aranka kisasszonynak a hozományja?

— Nigyszáz forint bázessz geld. Kap börtört és milyen mövelt! Majdnem hogy zungo-rázik is!

Kohn ur én ezennel megkirem a moga Aranka kisasszonykájának a kezit, meg a nigyszáz forintot és mért egy Kohn mindig van egy govoller, fogok fizetni a perköltség a hozományból.

— Gemächt.

— Bíró or mink visszavonjuk a panaszt egymásnak — mondja Kohn ur I. és todatom hogy gratulálhatjo nekem, mért én vagyok egy boldog völegény.

Ezzel a pad alól előkotort ezilinder ka-lapjával s jövendőbeli apósával távozott.

Tom.

Táviratok.

A radikális demokrata párt szervezkedése.

A radikális demokrata pártvezetőség Budapestben proklamált országos szervezése megkezdődött. Sopronban, hol a pártnak helenként kétszer megjelenő lapja van s a törvényhatóságban ez idő szerint 7 mandátummal rendelkezik, vasárnap tartja alakuló gyűlését. Részt fog venni a gyűlésen dr. Vazso-

nyi Vilmos vezetése alatt a közp. küldöttség, valamint meg fognak jelenni a radikális part küldöttei Sopron és Moson megyék több községből is.

Románia államadósága.

A kormány által közzétett jelentés szerint Románia államadósága 1223 millió frankra rug. Az államvasutak hálózata 2879 kilométerre terjed, melyben a folyó évben még 185 km. fog a forgalomnak átadottai. A kimutatás szerint az adó — jöllehet, az utóbbi 10 év alatt emelés nem történt — majdnem kétszeres eredményt adott. A földadó 92%, a vámok 98%, a bányák és illetékek 83% emelkedést mutatnak.

Török csapatok elhelyezése.

A minisztertanács, melyet a napokban a szultán elnöklése alatt tartottak meg, végleg megállapodott a Thesszaliából visszaterő csapatok elhelyezése iránt. A tartalékos katonákat részben bocsátják csak haza, a csapatok legnagyobb részét a Macedon vidékeken és a Wati kormányzóság területén helyezik el. A csapatoknak Thesszaliából való kivonulására nézve minden előkészület megtörtént. A minisztertanács foglalkozott azon panaszokkal is, melyeket a görög követ a török csapatok garázdálkodásaira vonatkozólag a nagyvezérrel küldött. A beérkezett jelentések szerint a panaszok alaptalanok.

A román királyi pár.

A román királyi pár, Abbaziába érkezett, hír szerint máj. 5-én fog Bukarestbe visszatérni.

Az angol királynő Miklós fejedelemnek.

Az angol királynő Miklós fejedelemnek a gyémántokkal ékesített Viktória rend nagy szallagját és Danilo trónörökösnek ugyanez a nagy tiszti keresztjét adományozta.

A pestis.

A múlt héten Bombayban 562 ember halt meg Pestisben. Az összes lakosok száma 1303.

Ujdonságok.

* **Istenítisztelet.** A holnapi napon a nagytemplomban K. Tóth Kálmán, a kistemplomban Csutoros Albert, az újtemplomban Szilágyi Imre, az iszapály templomban Mitrovics Gyula mondják a vasárnapi egyházi prédikációt. Az ágost. hitv. ev. templomban Halász Lajos segédlelkész mondja a vasárnapi prédikációt.

* **Fényes esküvő** volt ma d. e. városunkban. Perczel Marianna kasszonyt vezette oltár elé dr. Medve Zoltán miniszteri s. titkar. D. e. 9 órakor az anyakönyvezés előtt kelt egybe az ifjú pár, onnan a nagytemplomba hajtottak, hol Kiss Áron ev. ref. püspök végezte az esketést. A templomban óriási közönség volt szemlélője a fényes esküvőnek. — Az egyházi szertartás bevégeztével az Angol királynő fogadó egy külön termében dejeuner volt, melyen azonban csak a család tagjai vettek részt. A fényes esküvőn Perczel Dezső belügyminiszter, ki jelenleg városunkban időzik, szerepelt egyik tanu gyanánt.

* **Kiss Áron névnapja.** Kiss Áron a tiszántúli ev. ref. püspöke tegnap ülte névnapját, mely alkalommal nagyszámu tisztelője kereste fel jókívánataival a szeretett főpapot.

* **Irodalmi ünnepély.** Holnap délelőtt leplezi le ünnepélyesen a »Csokonai-kör« Fazekas Mihály szülőházánál felállított emléktáblát. Délelőtt 11 órakor veszi kezdetét az ünnepély, melylyel a »Csokonai kör« irodalmi társaság kegyeletét röjja le »Ludas Matyi« szerzője iránt.

* **Egyházi beszéd.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma kiadásában megjelent Könyves Tóth Kálmán lelkész azon szép imája, melyet márczius 15-én a szabadságharc 50 éves évfordulója alkalmából elmondott. A 8 oldalra terjedő füzet bevezetésül az 1848-iki »tizenkét pont«-ot tartalmazza.

* **Tanácsülés.** Debreczen város tanácsa ma délelőtt a főispán elnöklése alatt tanácsulást tartott, melyben a 24-iki rendkívüli közgyűlés tárgysorozatát készítették elő. — Az Aron s Antal féle házak megvételén kívül a sártévasártér rendezését, valamint az 1897 évi gyámpénztár mérlegét is felvették a tárgy sorozatba.

* **Gyilkos homok.** A homokgödörhöz küldötte az anyja a kis hét éves Barcsi Juliskát egy kosárral — homokért. A gyermek el is indult egy pajtásával a közeli homokgödörhöz, melyet az esőzések nagyon átámoztak. Barcsi Juliska a barlangszerű üregbe hatolt és ott egy gyökérvegetet leve, azt huzzálta. Az amugy is atázott homokréteg meglazult és a kis lányt maga alá temette, sőt a vele jövő gyermeket is derákk homokba süllyesztette, de ennek az ijedségen kívül egyéb baja nem esett. Barcsi Juliska a lezuhant homok megölte. Mire kiemelték teste már hideg volt.

* **Confirmációi oktatás.** Az ágost. hitv. ev. gyermekek confirmációi oktatása f. hó 18-án veszi kezdetét. Felkeretnek azon tisztelt szülők, kik gyermekeiket ez idén confirmációi tanításban részesíteni szándékoznak sziveskedjenek a lelkész hivatalnál szándékukat bejelenteni. Ezen oktatásban csak a 12-ik életévet betöltött fi és leány gyermekek vehetnek részt.

* **Vármegyétől.** Az állandó választmány ápril hó 19-én d. e. 9 órakor tartja ülését. A jövő havi közgyűlés május hó 7-én d. e. 9 órakor lesz. A számonkérőszék a vármegyén május hó 3-án d. e. 9 órakor tartja ülését.

* **A szabadságharc erekllyemuzeuma.** A budapesti „1848-iki erekllyemuzeum“ megsemlélésére kiküldött bizottság, mely Komlóssy Arthur vezetése alatt négy napot töltött a jelenleg gróf Kreith tulajdonát képező, muzeumban, utja eredményéről egy vaskos leltárral számol be. A polgármester a jövő hét folyamán fogja egybehívni az erekllye muzeum megvételével foglalkozó ügybizottságot, mely a városi tanács és egyes bizottságok tagjaiból áll. Az öttagu küldöttség ide terjeszti be véleményét. A debreczeni erekllyemuzeum eszméje tehát közeledik a megvalósulás felé.

* **Presbyteri közgyűlés.** Az ev. ref. egyház presbyteriumi holnap d. e. 10 órakor a szokott helyen gyűlést tart, melyre a meghívók ma küldettek szét. A tárgysorozat 48 pontból áll.

* **Halál az utcán.** A péterfia utcán, laktanya előtt érte utól a halál tegnap d. u. 4 és fél órakor Kovács János munkás embert. Menés közben szó nélkül összerogyott s mire segélyre siettek, már halva volt. Beszállították a közkegyékházba, hol boncolás után fogják a halál okat kideríteni. — A rendőrség feleségét értesítette haláláról.

* **Eljegyzés.** Nemetújfalui Simonffy Béla dr. kir. ügyész, Debreczen sz. kir. város polgármesterének és a debreczeni ev. ref. egyház főgondnokának, Simonffy Imre kir. tanácsosnak fia eljegyezte Ludányi Bay Ferencz nyug. urbéri tszéki elnök és nagybirtokos nagyműveltségű leányát, Honat.

* **A bihari egyházmegye és a szoczi alizmus.** Tegnap tartotta közgyűlést a bihari ev. ref. egyházmegye Ritók Zsigmond főgondnok és Szabó Karoly esperes elnök lete alatt. Szabó Karoly jelentése szerint a vallás erkölcsi élet kielégítő, azonban a szoczialisták igazgatásai az egyházmegye ref. községekben is egyenlenséget okoznak. Különösen Csökmő községekben, melynek lakossága majdnem tiszta református, rövid idő alatt 111 család 148 taggal lépett ki az egyház kötelékéből és felekezettéültek lettek. Az esperességben nagy a tanítóbány: nyolcz felekezeti iskola megszűnt. Az esperességi gyűlésen behatóan tárgyalták a kérdést és Ritók elnök indokolt felszólalása után elhatározták, hogy a csökmői egyházközség által megállapított tetemesen leszállított adókulcsot el fogadják, iskolájukat községeké változtatják és az ottani hívek vallási érületének újra-ébredésében bíznak. A számadások elfogadása után számos belügyet intéztek el.

* **Kanyaró járvány.** Hadház és Újváros községekben a kanyaró járvány dul. Naponta 15—25 újabb kanyaró esetről érkeznek jelentések a központi szolgabiroi hivatalhoz.

* **Majális.** A következő meghívót vetők: A debreczeni szállodások, vendéglősök, kávéosok, koremsárosok, pinczerek és kávéosok 1898. évi május hó 12-én, a nagyerdei »Dobos« pavillonban a kongresszusi vaddegek tiszteletére zártkörű majális rendeznek, melyre t. czimet és beceses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj 1 frt. Családjegy 4 szeméyre 3 frt. Kezdele este 9 órakor. Jegyek egyelőre válthatók: a »Bika« és »Hungaria« kávéházak főpinczéseinél. Zenész: Magyar Testvérek zenekara. — Felülízetések köszönettel fogadtatnak s hivatalilag nyugtáztatnak. A rendezőség.

* **Öngyilkosság.** Huttész Aladár debreczeni születésű bankhivatalnok aki a magyar általános hitelbanknál volt tisztviselő, Budapestten tegnap éjjel után főbe lötte magát. Hatalmas durranás riasztotta föl a házuépítélméből, és mikor ajtaját betörték, borzasztó látvány tárult szemek elé. Ott feküdt a földön átlótt halantékkal és felmetszett erekkel. Még volt benne élet, de nemsokára kiszervegett.

* **Egyszer volt.** Volt egyszer, hol nem volt egy aranyhaju, kekszemu, gyönyörű hercegnő, akinek igen szerelmes természetű volt a szive. Meglátott egy czigányprimást, aki olyan csodálatosan hegedült, hogy a hercegnő egyszeribe beleszeretett, elhagyta urát, elhagyta két anygialarcu lánykáját s vándoruttra kelt a czigánypanyal. Vigan étek világot s a mi kis pénze maradt a hercegeasszonynak, mind-mind elköltöttek. Amde aki egyszer kenyelmet élvezett, nem igen szereti a szegénységet s a selyemhaju asszony minden szegénysége dacára haterz frankos lakás bérlet Parisban. Puhá, selyeműlű fotelket vett hitelbe, perzsaszőnyege, lágy szőfákat s ezer bizarr apróságot, miot már ez gazdag emberek szokása. A kereskedők pedig szivesen adtak neki; mert gondolták mosolyogva, majd akad a ki kifizeti. Az idő szállott, szállott, a szép hercegeasszony pedig nem fizetett. És a kereskedők ügyvédet, becsőt és végrehajtot küldtek egy napon a forróvérű asszonyhoz és lefoglalták a selyeműlű székeket, a sok édes apróságot, a háziur pedig főmondta a haterz frankos szállást. Ez a szép Chimay hercegnő mosnye amely igen szomoruan fog végződni, holott az eleje olyan, mint a boldogvégű meseké: — Egyszer volt, hol nem volt...

* **A hódmezővásárhelyi méregkeverők.** A kir. kuria tegnap hozta meg az ítéletet a hódmezővásárhelyi méregkeverők pörében. Jager Marit 15 évi, Hódi Palmet, Csorfas Nagy Lidit, Szappanos Juditot, Ban Ferencznet életfogytiglani, Mucsi Mihálynet, Tóth Lidit 15 évi, Horváth Janost életfogytiglani Gulyas Kis Samuelt hat évi fegyházra ítélt több rendbeli gyilkosságért.

* **Lóversenyek.** A debreczeni lóversenyterén ma és holnap futják le a tavaszi versenyeket, melyek ezutal igen fényesnek ígérkeznek. A nevezések szépen sikerültek és egy kilátás van arra, hogy az egyes futamokban több ló vesz részt a küzdelemben. A felszött talaj nagyban meg fogja nehezíteni a fogadó közönség dolgát, mert a könnyű lovak így előnyhöz jutnak. Ha az idő szépségesse nem akadékoskodik, úgy kétségtelű szép verseny nap lesz a mai és holnapi, e-ös időben a futamok sokat vesztenének érdekességükből és a tarka dressbo vágató jockey-k, urlovasok csoportjának aligha volna az a közönsége, a milyent ez a szép sport megérdemel. A totalisateur vezetését a versenyek mindket napján mostan is K. Császár Ferencz ur a »Magyar Lovaregyület« totalisateur igazgatója teljesíti. Ezen versenyek alatt a totalisateur két 2 frtos és két 5 forintos pénztárral a gyeppen felállított helyiségben fog működni. A gyepe (tehát a nyergeő istállóhoz is) egyedül részvényes és tribün előtti tere szedő belépti jeggyel lehet menni, de azért a sikverseny pályán való közlekedésre a tribüne előtti tere szedő jeggyel bírók jogosítva nincsenek. — A totalisateur bodehoz a gyepről

Nyilt-tér.

Alapított 1841. évben.

A Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

Alaptőke: **BUDAPEST,** Tartalék-alap:
15 millió forint. V. Dorottya-utca 11 millió forint.

elad a II-ik sorsjáték 1-ső osztályára érvényes

Magy. osztályosorsjegyet

$\frac{1}{4}$ 6 frt, $\frac{1}{2}$ 3 frt, $\frac{1}{4}$ 1.50 frt, $\frac{1}{8}$ 75 kr.

a pénz beküldése, vagy utánvétel mellett.
Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetet.

Az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyek a bank bélyegzőjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordultával kéretnek, mert a készlet máris fogytán van.

Köztudomásu, hogy az első sorsjátéknál a legtöbb fő- és melléknyeremény az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyekre esett.

Debreczen sz. kir. város főispánjától

298 sz.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város folyó évi május havi rendes közgyűlésén egy mezőbiztosi állás fog választás útján betöltetni, mely állás évi kilencszáz (900) frt fizetés és egyszázötven (150) frt lakbérből álló javadalmazással van összekötve. A megválasztandó mezőbiztos saját költségén tartozik lovat tartani.

Felhívtnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeket, hozzám mint a kijelölő bizottság elnökéhez f. évi május hó 15-dik napjának délutáni 6 órájáig annyiival inkább benyújtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak

Debreczen, 1898. április hó 4.

Gróf Dégenfeld József.

1898. november hó 1-től
Piacz-utczai 1829. szá-
mu házuknál
a főpostával szemben
egy bolthelyiség
kiadó.

Debreczeni ipar és ke-
reskedelmi bank.

Eladó elköltözés végett
igen olcsó áron.

A postakertben közvetlen a város mellett egy külön bejáratu 5 nyilas szőlős gyümölcsös-veteményes és cserje kert, a hozzátartozó kényelmes uri lakkkal s melléképületekkel, továbbá eladó a Sesta-kertben 668 ööl területű szőlő, 1 szobát, hideg konyhát és borházat magában foglaló cserépes kő épülettel.

Értekezhetni Turai Farkas irodájában Miklós-utca Turai-udvar.

Eladó italmérési szerelvények,

u. m.: egy nagy jégsekrény Boross-féle, hordós és üveges Ser és Borhűtésre, 5 hűtőkor-sóval és egy kisebb jégsekrény palackos italok hűtésére, székek, asztalok, boltiállványok stb. Továbbá Cognac, Likőr s egyéb pálinkafélék, fehér és vörös borok palackokban és hektoliterenként, az italmérési üzlet beszüntetése miatt, igen olcsó, leszállított áron eladók **Posszert Jánosnál** Debreczenben.

Meghívás.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank

1898 április hó 24-én délelőtt 10 órakor

Debreczenben az intézet saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

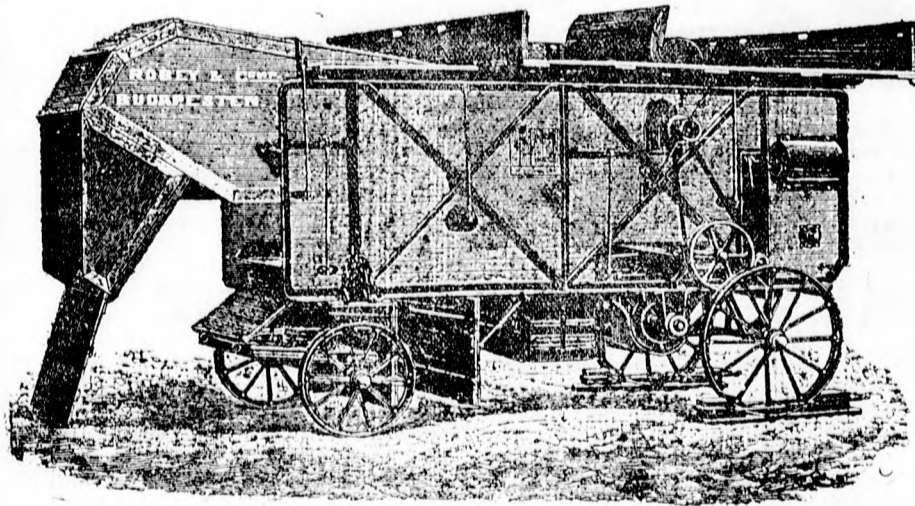
tart, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívtnak, oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 28-ik cikkének rendelete szerint részvényeiket a közgyűlés előtt 5 nappal az intézeti pénztárnál le kell tenniök.

TÁRGY:

Az 1898 márczius 6-iki rendes közgyűlésre is tárgyal kitűzött **alapszabály változtatás**, miután e közgyűlés — nem lévén a részvények fele képviselve — az alapszabályok 32. cikke értelmében e tárgyra vonatkozólag határozatképes nem volt; a 20-ik cikk alapján jelen elnapolt rendkívüli közgyűlésen a kitűzött alapszabály változtatás tekintet nélkül a megjelent részvényesek s a letett részvények számára tárgyalatni s elintéztetni fog.

Kelt Debreczen, 1898. márczius 10-én tartott ülésünkben.

Az igazgatóság.

Robey & Co.

gépgyárosok

BUDAPEST, IX., Rákos-utca 7—9. szám

(az iparművészeti muzeum mellett.)

Legelső gyártói

a vaskeretes cséplőgépeknek.

Gőzmozgonyok, cséplőgépek, kazalrakó gépek, uti mozdonyok vízszint fekvő talapzatos gőz-
gépek, Cornwall, gőzkazánok, magas nyomásu
vagy Compound Robey. stabil-gőzgépek mozdony-kazánal, malmok és malomberendezési tárgyak.

Arjegyzékek és költségvetések kívámatra ingyen és bérmentve.

Kiadó lakás.

A Nagy-Hatvan és Kis-Mester-utca sarkán lévő házban a kir. ítélőtábla elnöke által birt egész emeleti nagy lakás, egészen vagy két lakásra osztva, május hó 1-től kiadandó s kívánatra elébb is átadható.

Értekezhetni ugyanott Kovács József ügyvéd háztulajdonossal.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben,
zsindely- és deszkatetők,
továbbá
szőlőkarók behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb, továbbá **ezulápok,** melyek a földbe ásatnak, **kerítések s gazdasági eszközök befestésére,** hor-dókban a 50, egész 250 súlytartalom-mal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett:

Legszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

Kocsikenőcs, olaj,
sűrített gépkneőcs és
Carbolineum.

Fiumei
petroleum
házhoz szállítva.

Telefon!

Parquett-máz, szobapadló-lakk, por- és olajba törött kész festékek és ecsetek. Elismert legjobb „Globus” réztisztító paszta és minden e szakmába vágó cikkek eredeti gyári árban kapható.

TÉREI JÓZSEF

kizárólagos

festék, lakk, petroleum és zsiradék

üzletében

Hatvan-utca 1098. sz.

1. uo. 10. 10. 10.

Szappan,
Gyertya,
Keményítő,
Kékkő.

Nobleş és Hoare-féle
angol
kocsilakkok.

Jegyzet: Üzletemben bármikor felvilágosítással szolgálok a legjutányosabban eszközendő kuffurások tárgyában, mely kuffurásokat Kőlzer Mihály kuffurómester eszközli, aki 8 évvel ezelőtt az ilyen kuffurásokat itt Debreczenben megkezdte. Egészséges jó ivóvizért jótállás vállaltatik.

HIRDETMEYNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Második magy. kir. szab. Osztály-sorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a fölarusítóknak elárusítás végett kiadattak. A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona		Második osztály. Betét 20 korona		Harmadik osztály. Betét 32 korona		Hatodik osztály. Betét 24 korona.	
Huzás: 1898. máj. 11. és 12-én.		Huzás: 1898. június 7. és 8-án.		Huzás: 1898. július 6. és 7-én.		Huzás: 1898. szept. 14—október 13-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	<p>1.000,000 (Egy millió)</p>	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000		
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000		
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000		
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000		
30 á	300	20 á	500	10 á	1000		
50 á	100	60 á	300	70 á	500		
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130		
2900 nyer. Kor. 240000		4000 nyer. Kor. 477000		5000 nyer. Kor. 898000		<p>1 jutalom kor. 600000 600000</p> <p>1 nyer. á 400000 400000</p> <p>1 á 200000 200000</p> <p>1 á 100000 100000</p> <p>1 á 60000 60000</p> <p>1 á 40000 40000</p> <p>2 á 30000 60000</p> <p>3 á 20000 60000</p> <p>20 á 10000 200000</p> <p>50 á 5000 250000</p> <p>400 á 2000 800000</p> <p>720 á 1000 720000</p> <p>1000 á 500 500000</p> <p>27300 á 200 5560000</p> <p>30,000 nyeremény és jutalom korona 9,550,000</p>	
Negyedik osztály. Betét 40 korona.		Ötödik osztály. Betét 32 korona		<p>A melyik ezen 480 nyeremény közül utol-sónak húzzatik ki, kárja a jutalmat.</p>			
Huzás: 1898. auguszt. 3. és 4-én		Huzás: 1898. auguszt. 24. és 25-én					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000	3 á	10000				
5 á	5000	5 á	5000				
8 á	2000	8 á	2000				
10 á	1000	10 á	1000				
70 á	500	70 á	500				
3900 á	170	3900 á	200				
4000 nyer. Kor. 934000		4000 nyer. Kor. 1061000					

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan tör énnnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók. Budapest, 1898. április 15-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Tessék a czimre vigyázni!

Tessék a czimre vigyázni!

Alapított
1880. évben.

Hrabéczy Antal

vegyészeti gőzmosódája, műfestészete és tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-utca 1801. szám.

Alapított
1880. évben.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet, — mely 18 éves fenállása óta osztatlan elismerésben részesült — a modern technika legújabb eszközeivel **ujjonnan felszereltem és kibővítettem**, úgy, hogy az nemcsak a fővárosi, hanem a külföldi hasonló intézetekkel is képes versenyezni. Több oldalról hangoztatott kívánságnak megfelelően egy

fővárosi férfi szabót

alkalmaztam azon czélból, hogy a munkában adott férfi ruhák szakszerűen kijavittassanak és ki is váltassanak.

Festetnek: selyem, gyapju, pamut, fél-gyapju kelmék, mindennemű női ruhák egészben vagy szétbontva, buterkelmék, női jaquetek és uri öltözetek.

Tisztítanak: Női, u. m. házi, utczai- és bál ruhák, a legvilágosabb és legvalótlanabb színű selyem ruhák, napernyők, uri öltözetek, szőnyegek és függönyök.

Katonatiszti lópokróczok festése és tisztítása.
Vidéki megbízások a legnagyobb figyelemmel teljesítettek.

Tessék a czimre vigyázni!

Tessék a czimre vigyázni!

The Premier Cycle Co Ltd. (Hillman Herber Cooper.)

Gyárak: **Coventry** Anglia, **Eger** Csehország, **Düsseldorf** Nürnbergnél.

Évi készítés **60 000** biciklil. Egyedül raktár DEBRECZENEN Bauer és Társa gazdasági gépműhelyében, P. terfia-utcán.

Serravallo China-bora

v a s s a l,

orvosi tekintélyek, mint udv tanácsos, Dr. Braum udv. tanár, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag, Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neuser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlehner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva

(Gyengék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.

IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.

Arany érem:

Kiállítás: Venéczia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.
Berlin 1895., Páris 1895.

Több mint 700 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, **kitűnő íze** miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használják. **1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20.** Kapható minden gyógyszerárban.

Serravallo gyógyszerár Triestben
gyógyárak nagybani szétküldése.
Alapított 1848.

Ezen sorsjáték 6 osztályra osztott
össznyereménye a következő:

korona		korona	
1 jutalomnyeremény á	600,000	1 nyeremény á	25,000
1 nyeremény	400,000	7 »	20,000
1 »	200,000	3 »	15,000
2 »	100,000	31 »	10,000
1 »	90,000	67 »	5,000
1 »	80,000	3 »	3,000
1 »	70,000	432 »	2,000
2 »	60,000	763 »	1,000
1 »	40,000	1238 »	500
5 »	30,000	90 »	300

31700 nyeremény á 200 kor. 3900 nyemény á 170 kor. 4900 nyeremény á 130 kor. 50 nyeremény á 100 kor. 3900 nyeremény á 80 kor. 2900 nyeremény á 40 kor., összesen

50,000 nyeremény
13.160,000 korona összegben.

BIHARI EDE

Magy. kir. szabadalmazott

osztály sorsjáték

főelárusító helye.

Elküldök utánvetellel vagy a betétösszeg előleges beküldése ellen (posta-utalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályu eredeti sorsjegyet

egy egész 6 frt egy fél 3 frt egy negyed 1.50 egy nyolczad 75 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeltek. A huzas-jegyzéket mindjárt a huzás után felszólítás nélkül beküldöm. Megrendeléseket kérem minél előbb a sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítónak

BIHARI EDE BUDAPEST
Kerepesi ut 20.
beküldeni.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

100,000 sorsjegy 50,000 nyeremény.

**Beocsíni,
Portlandt,
Román cement**
és
**kőbányai disztégla
gyári aktár.**

Zsákonkénti és vagonkénti eladás. —
Elismert legjobb cement.
Csapó-, Kis-Szappanos-utca 407.

Stegmüller Árpád
építésznél.

A debreczeni első takarékpénztár

jelzálogi bekebelezés mellett födbirtokra, állandó bérjövédelmet biztosító kész vagy építés alatt lévő városi házakra 40 éves vagy rövidebb idő alatti lejáratu

**készpénzes
vagy
zálogleveles
törlesztéses kölcsönöket és váltóhitelt**

engedélyez a legméltányosabb kamat és feltételek mellett. Megkeresésre az összes üzletágainkra vonatkozó értesítést szívesen nyújtunk.

A bekebelezési ügyletek gyors és jutányos keresztül vitelére ajánljuk takarékpénztárunk bizalmi ügyvédjét **Des Combes Henrik** urat, (lakik Piac-utca 2145 sz.) ki is a takarékpénztár által megállapított legjutányosabb díjtartifa számítása mellett, az öt megkereső fele nek szolgálatára áll

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghülekésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kőszletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéjegy-zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szőlősk. **RUDOLSTADT.**

Legnagyobb nyeresemény
legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

Az összes **50,000** nyeresemény, **JEGYZÉKE**
A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben **1.000,000** korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	nyer.	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**
melyek hat húzásban sorsoltnak ki.

A második nagy magy. kir. osztályosorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és **100,000** sorsjegyre **50,000** újból nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyeresési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak. Szívesen megelőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig: egy egész 1-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6 — frt
> fél „ „ „ 3 — „
> negyed „ „ „ 1.50 „
> nyolcad „ „ „ .75 „
küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főáruddánk az 1. magy. kir. osztályosorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) **100,000**, **30,000**, **5,000**, valamint számos **2,000**, **1,000**, **500** és **300** koronás nyereseményt nyertek főáruddánkban, melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizeltünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztályosorsjáték 1-ső húzásához a megrendeléseket megelőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál bangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztályú húzás előtt az első osztályú sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztályú húzás előtt a bel- és külföldi elárasztott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölbettük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz megelőbb, mindenestre azonban legkésőbb

április hó 21-éig

hozzánk beküdeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközölését.

Török A. és T^{SA}

a magyar. kir. szab. osztályosorsjáték főelárútitói
Budapest V., Váci-körut 4.

Dr. Högyes-féle

az egész világon szabadalmazott higiénikus asbest talpbatét.

Egy találmány, mely hosszas kísérletek és fáradságok eredménye hivatva van, hogy az emberi test leglényesebb részét megóvja a meghűléstől. Nincs többé tyukszem, bőrkeményedés, lábfeltörés, lábégés meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki cipőjét Dr. Högyes-féle szabadalmazott Asbest talpbatéttel látja el. Csakban szenvedőknek és köhögésre ingerültnek megbecsülhetlen értékű. Az asbest talpbatét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Ára páonként 1 frt 20 kr gyt-mekeknek 60 kr. Szétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospectusok ingyen.
Általános Asbottárnyár betét társaság Budapest VI. Szi-v-utca 18

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcseplőgarnitúráit**, ipari czélokra alkalmas „Compound” **lokomobiljait**, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsóit, Stibor-féle körfűrészait.

Milleniumi kaszáló- és arat-gépeit.

továbbá **SACK-féle** ekéit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Heves-, Hajdu- és Szatmármegye képviselői: Markus és Schwarz Eger—Debreczen.

Aláírási felhívás

a Debreczenben létesítendő mezőgazdasági malommal egybekötött

„Keményítőgyár Részvénytársaság”

részvényeire.

Alólirottak — a beszerzett adatokból és szakértői véleményekből — meggyőződést szerezvén arról, hogy Debreczenben egy mezőgazdasági malommal egybekötött keményítő-gyár nagyon jövedelmező vállalat lenne és városunk és vidékének gazdasági helyzetén nagyot lendítene, elhatároztuk, hogy egy ilyen vállalat létrehozására részvénytársaságot alakítunk. Ennek következtében a létesítendő „Első debreczeni keményítő-gyár részvénytársaság” alaptőkéjének biztosítására szükséges részvény-aláírás eszközölhetése czéljából a kötelező tervet magában foglaló aláírási íveket ezennel kibocsátjuk, — felkérve a nagyérdemű közönséget a részvények mielőbbi jegyzésére.

1. A vállalat tárgya: Buza- és kukorica-keményítő, valamint csiriz gyártása és értékesítése, az ehhez szükséges liszt előállítás, a fel nem dolgozott liszt eladása, vámörlés, darálás és esetleg más hasonló iparág folytatása.

2. A vállalat tartama a cégjegyzéstől számított 50 év, mely azonban közgyűlési határozattal meghosszabbítható.

3. Az alaptőke 300,000, szóval háromszázezer korona.

4. A részvények száma 1500 darab, névértéke 200 korona.

5. Az aláírás zárideje 1898. május 15-ik napja.

Az aláírás alkalmával minden aláírt részvényre névértékének tiz százaléka készpénzben lefizetendő. A névérték további 20, szóval husz százaléka 1898. június 15-ig, további 20, szóval husz százaléka 1898. június 30-ig lesz a Debreczeni Közgazdasági Bank pénztárába befizetendő.

A részvények névértékének további 50, szóval 50 százalékát tartoznak aláírók a megalakulás után a közgyűlés által meghatározandó módokat mellett a Keresk. törv. 169. és 171. §§-ában körülírt jogkövetkezmények terhe alatt kifizetni.

6. Az alapítók a keresk. törv. 150. §-a alapján az igazgatóság kinevezésének jogát az első három évre magoknak tartják fenn.

7. Szervezési és alapítási költség czimen minden egyes részvény után annak kiállításakor 2 — két — koronát kell a pénztárba lefizetni.

8. A részvény-aláírások eszközölhetők alólirott alapítóknál és a Debreczeni Közg. Banknál, személyesen vagy posta útján a megfelelő 10% beküldése mellett.

9. Tuljegyzés esetén aránylagos leszállításnak lesz helye.

10. Alólirott alapítók a részvényekre befizetett pénzekért az egyetemleges felelősséget ea keresk. törv. 152. §-a értelmében magunkra vállaljuk.

Kelt Debreczenben, 1898. évi márczius hó 24. napján.

A l a p í t ó k :

Berger Jenő építész-mémnök, Debreczen Széchényi-u.
 Dr. Fejér Ferencz ügyvéd, Debreczen, Piacz-u. 1825.
 Fleischmann Mór nagykeresk., Debreczen, Kossuth-u.
 Dr. Freund Jenő ügyvéd, Debreczen, N.-Várad-u. 2122.
 Horváth István földbirtokos, Debreczen, Kossuth-u. 50.
 Dr. Király Ferencz országgyűlési képviselő, Debreczen, Kossuth-u.
 Komlóssy Arthur városi főjegyző, Debreczen, Kismester-u.
 Kovács János sertéskereskedő, Debreczen, Timár-utca 2300.
 Kohn Adolf nagykereskedő, Debreczen, Egyháztér.
 Lusztig Dezső keresk. ügynök, Debreczen, Piacz-u.

Márk Endre kollegiumi ügyész, Debreczen, Hatvan-u.
 Nagy Jakab földbirtokos, Debreczen, Nagyuj-u.
 Polgári Bálint földbirtokos, Debreczen, Nap-u. 2491.
 Reichmann Ármin vállalkozó, Debreczen, N.-Várad-u.
 Rickl Antal földbirtokos, Debreczen, Kossuth-u. 23.
 Stahl Géza városi főmérnök, Debreczen, Rózsátér.
 Tóth Béla építész, Debreczen, Nagyuj-u.
 Unghvári József sertéskereskedő, Debreczen, Nagy-Péterfia 829.
 Weinberger Lajos kereskedő, Debreczen, Nagyuj-u.
 Weisz Sándor kereskedő Debreczen, Piacz-u.
 Wolafka Antal jószágfelügyelő, Debreczen, Szt. Anna-u.